

Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale
Anliggender og Justits

Dato: 03-10-2019
J.nr.: 01.38.01.03-00118

Skriftlige spørgsmål vedr. EM2019/146 Inatsisartutlov om Ældretalsmand

I forbindelse med førstebehandlingen af EM 2019/146 blev forslaget henvist til udvalgets behandling. Udvalget har fundet det nødvendigt at fremsende en række spørgsmål bl.a. vedrørende forslagens formål.

I bemærkningerne indledes der med en afklaring af, at forslaget, i modsætning til de to etablerede talsmænd i Grønland, ikke tager udgangspunkt i en FN-konvention. I stedet er der fundet inspiration til udformningen af loven for Ældretalsmanden i de to eksisterende talsmandsordninger. Det gennemgående i de to eksisterende ordninger er den politiske uafhængighed, som også er at finde i hensigten med nærværende lovforslag.

Udvalget vil gerne anmode Naalakkersuisut om en besvarelse af nedenstående spørgsmål:

Politisk uafhængighed:

I bemærkningerne til §2, stk. 2, fremgår det, at politisk uafhængighed er en nødvendig forudsætning for Ældretalsmandens virksomhed. Der står samtidig:

"Hensigten er at skabe en politisk uafhængig Ældretalsmand med et stærkt mandat og en bred ekspertise. Denne ekspertise sikres ved, at Ældretalsmanden har sekretariatsfunktion i Socialstyrelsen, der forudsættes at kunne sikre den fornødne ekspertise."

1. Naalakkersuisut bedes nærmere redegøre for, hvordan den politiske uafhængighed kan sikres, når den faglige ekspertise og anvendte viden skal komme fra en Socialstyrelse placeret under det politisk ledede Departement for Sociale Anliggender og Justits?
2. Kan Socialstyrelsen pålægge Ældretalsmanden politisk relaterede opgaver og initiativer, som vedrører ældreområdet og hvordan sikres det, at Ældretalsmanden kan forholde sig kritisk til offentlige myndigheder?

Ældretalsmandens opgaver:

Følgende fremgår af forslagens almindelige bemærkninger:

"Ældretalsmanden kan yde råd og vejledning til ældre og andre interessenter om vilkår for ældre"

og

"Ældretalsmanden udøver en funktion, som skal sikre ældre en synlig og tilgængelig adgang til kvalificeret rådgivning og vejledning vedrørende ældres vilkår".

Udvalget fortolker ovenstående således, at der skelnes mellem **individuel rådgivning** og en bredere opgave, som består i et arbejde for at sikre en synlig og tilgængelig **adgang til kvalificeret rådgivning og vejledning for alle ældre**. På denne baggrund fremgår det i høringsmaterialet, at Handicaptalsmanden foreslår, at frem for titlen "Ældretalsmand" foreslås "Ældre konsulent" eller "Ældrerådgiver"

3. Naalakkersuisut bedes tilvejebringe en konkret uddybning af Ældretalsmandens opgaver i forhold til individuelle behov og for hele gruppen af ældre.
  - a. Naalakkersuisut bedes forholde sig konkret til om disse arbejdsopgaver evt. bedre kunne varetages af en ældre konsulent, ældrerådgiver eller lignende?

Ældres rettigheder:

Udvalget vil gerne henlede opmærksomheden på høringsvarsnotatet i bilag 1, hvor det fremgår:

"Ifølge Institut for Menneskerettigheder arbejder både FN og Europarådet i øjeblikket på erklæringer, der sætter fokus på ældres rettigheder og udpeger centrale principper og anbefalinger til staterne, så de kan sikre den bedst mulige beskyttelse af ældres menneskerettigheder."

Udvalget konstaterer at hørings svar ikke er indarbejdet men ønsker Naalakkersuisuts uddybende kommentarer herpå:

4. Hvordan definerer Naalakkersuisut "ældres menneskerettigheder" og hvordan adskiller de sig fra de grundlæggende menneskerettigheder?
5. Hvilke faglige anbefalinger og forvaltningsmæssige principper vil Ældretalsmanden skulle tage udgangspunkt i under sit virke?

Udvalget ser frem til Naalakkersuisuts besvarelse på grønlandsk og dansk. Besvarelsen bedes fremsendt elektronisk til ina@ina.gl med kopi til udvalgets sekretærer: mika@ina.gl og lobd@ina.gl

Pva. Familie og Sundhedsudvalget

Med venlig hilsen

Mala Høy Kúko

Udvalgsformand